

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ»***

Спеціальність: **D3 Менеджмент**
Освітній рівень: **перший (бакалаврський) рівень**
Освітня програма: **Менеджмент**

МАУП 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Соціальна відповідальність бізнесу
Шифр та назва спеціальності	D3 Менеджмент
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредити/90 год. Лекції: 14 год. Практичні заняття: 28 год. Самостійна робота: 48 год.
Термін вивчення дисципліни	VI семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	
Контактний тел.	
Портфоліо викладача на сайті кафедри	

Анотація курсу.

Курс «Соціальна відповідальність бізнесу» присвячений вивченню концепцій, принципів та практик, які допомагають підприємствам інтегрувати соціальні та екологічні аспекти у свою діяльність. Студенти ознайомляться з теоретичними підходами до корпоративної соціальної відповідальності (КСВ), етичними стандартами бізнесу, методами оцінки впливу діяльності компанії на суспільство та навколишнє середовище. Курс передбачає аналіз реальних кейсів та розробку практичних рекомендацій щодо впровадження КСВ у бізнес-процеси.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: вивчення принципів, моделей та інструментів корпоративної соціальної відповідальності, а також їх застосування в практичній діяльності підприємств різних секторів економіки.

Мета курсу: сформувати у студентів системне розуміння соціальної відповідальності бізнесу та здатність застосовувати принципи КСВ для підвищення ефективності підприємств та їх позитивного впливу на суспільство і навколишнє середовище.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Ознайомити студентів із теоретичними основами та історією розвитку корпоративної соціальної відповідальності.
2. Вивчити міжнародні та національні стандарти КСВ, етичні кодекси та звітність.
3. Розвивати навички аналізу впливу бізнесу на соціальні, економічні та екологічні процеси.
4. Сформувати практичні компетенції щодо розробки і впровадження програм соціальної відповідальності в компаніях.
5. Навчити оцінювати ефективність соціальних проектів та формувати рекомендації для вдосконалення бізнес-процесів з урахуванням соціальної відповідальності.

Пререквізити навчальної дисципліни:

Вивчення навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» базується на знаннях та уміннях, отриманих здобувачами освіти при вивченні таких дисциплін: «Маркетинг».

Постреквізити навчальної дисципліни:

Здобуті знання, уміння та компетентності в рамках даної дисципліни є основою для вивчення дисциплін: «Основи управління бізнесом», «Мотиваційний менеджмент».

Програмні компетентності:

Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та дії, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>
Спеціальні	<p>СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.</p>

компетентності	<p>СК13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>СК14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>СК16. Здатність стратегічно мислити, формулювати бізнес-ідеї, управляти інвестиціями, організувати власну підприємницьку діяльність соціально відповідального бізнесу.</p>
Результати навчання	<p>РН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p> <p>РН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування підприємства та його бізнесу.</p> <p>РН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.</p> <p>РН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.</p>

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			Методи навчання/методи оцінювання
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	
6 семестр					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; традуктивний метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з фабулами юридичних справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм;
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи соціальної відповідальності бізнесу					
Тема 1	Поняття та історія розвитку соціальної відповідальності	1	2	4	
Тема 2	Основні принципи та цінності соціальної відповідальності	1	2	4	
Тема 3	Етичні стандарти бізнесу та корпоративна культура	1	2	4	
Тема 4	Соціальна відповідальність і законодавство: національний та міжнародний контексти	1	2	4	
Тема 5	Моделі та підходи до впровадження соціальної відповідальності у компаніях	2	4	4	
Тема 6	Взаємозв'язок соціальної відповідальності та стійкого розвитку	1	2	4	

Змістовний модуль 2. Практичні аспекти та інструменти соціальної відповідальності бізнесу					відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний; проєктно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Тема 7	Соціальні та екологічні програми компаній: кейси та аналіз	1	2	4	
Тема 8	Звітність і оцінка соціальної відповідальності у бізнесі	1	2	4	
Тема 9	Управління взаємодією з зацікавленими сторонами (стейкхолдерами)	1	2	4	
Тема 10	Соціальні інновації та корпоративне волонтерство	1	2	4	
Тема 11	Комунікації соціально-відповідального бізнесу	1	2	4	
Тема 12	Розробка власного проєкту соціальної відповідальності для бізнесу	2	4	4	
Модульна контрольна робота					
Всього:		14	28	48	
Форма контролю: залік					

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементам презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.4.

Форми і методи контролю

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, уміння використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;

- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Теми	Поточний контроль знань												Модульна контрольна робота	Залік	Загальна кількість балів
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12			
Робота на семінарському занятті	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	20	100
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу»:

при оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка «відмінно» ставиться за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% усіх завдань) (18-20 балів);
- оцінка «добре» ставиться за виконання 80% усіх завдань (16-17 балів);
- оцінка «добре» ставиться за виконання 70% усіх завдань (14-15 балів);
- оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано 60% запропонованих завдань (12-13 балів);
- оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань (10-11 балів);
- оцінка «незадовільно» ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 % (менше 10 балів).

Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума (проста або зважена) балів за змістовими модулями. Залік виставляється за результатами роботи здобувача освіти впродовж усього семестру. Рейтингова оцінка здобувача освіти складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних балів.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
68-74	D		
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Для успішного засвоєння курсу «Соціальна відповідальність бізнесу» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Соціальна відповідальність бізнесу» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали

(участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Рекомендовані джерела інформації:

Основні джерела:

1. Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с.

2. Пушкар М.С., Голінач Л.І. Соціальна відповідальність бізнесу: терія і практика. Тернопіль: Карт-бланш, 2018. 215с.

3. Соціальна відповідальність: навчальний посібник / Укладачі: Зибарева О.В, Вербівська Л.В. Чернівці: Технодрук, 2021. 148 с.

4. Сушик І.В. Етика бізнесу: навч. посіб./ І.В. Сушик, О.Г. Сушик, Я.М. Мартинюк, В.В. Вісин, Луцьк: РВВ Луцький НТУ, 2019. 268 с

Додаткові:

5. Serediuk K. Diagnostic basis of the economic mechanism of social guarantees in the system of corporate responsibility of enterprises. Journal «Scientific review». Vol. 7. № 99. 2024. P.6-19. DOI 10.26886/2311-4517.7(99)2024.1

6. Serediuk K. An assessment of social guarantee effectiveness in construction enterprises. Innovative solutions in modern science. Vol.3(67). 2025 DOI 10.26886/2414-634X.3(67)2025.2 URL: <https://naukajournal.org/index.php/ISMSD/article/view/2727/2652>

7. Середюк К. Корпоративна соціальна відповідальність будівельних підприємств: стан, тенденції розвитку та політика впровадження. Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин. 2022. №2(50). С.130–136. [https://doi.org/10.32347/2707-501x.2022.50\(2\).130-136](https://doi.org/10.32347/2707-501x.2022.50(2).130-136)

8. Середюк К.В. Впровадження практики ESG в діяльність українських компаній у воєнний період. Причорноморські економічні студії. 2023. Вип. 84. С. 41-46. <https://doi.org/10.32782/bses.84-6>

9. Середюк К.В. Соціальні гарантії в системі корпоративної відповідальності будівельних підприємств: економічний механізм забезпечення. Вісник Сумського національного аграрного університету. 2024. № 3(99). С. 10–14. <https://doi.org/10.32782/bsnau.2024.3.2>

10. Середюк К.В. Механізми впливу факторів на реалізацію КСВ у будівельному секторі: моделювальний підхід. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки. Вип.4(76). 2024. С. 32–37. : <https://doi.org/10.32689/2523-4536/76-4>

11. Лич В.М., Середюк К.В. Ефективність організаційно-економічного механізму забезпечення соціальних гарантій в системі корпоративної відповідальності будівельних підприємств України. Економіка та суспільство. 2024. №70. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-163>

12. Червінська, Л., Червінська, Т., Каліна, І., Коваль, М., Шуляр, Н., & Чернишов, О. (2023). Соціальна відповідальність бізнесу в умовах війни. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 6(53),

405–416. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.53.2023.4187> (Scopus)